

DREPTURILE VICTIMEI

- Suport de Curs -

Ianuarie, 2023

Av. Daniela Zaharia

Mănescu

Promotor proiect:

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri proiect:

Cuprins:

- I. Drepturile victimelor în cadrul procesului penal;
- II. Informarea victimei cu privire la punerea în libertate în orice mod a inculpatului/condamnatului sau evadarea;
- III. Măsurile de protecție;
- IV. Drepturile victimelor infracțiunilor prevăzute de Legea nr. 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea informării, sprijinirii și protecției victimelor infracțiunilor;
- V. Asistența juridică a persoanelor vătămate și asistența juridică gratuită;
- VI. Compensația financiară;

Promotor proiect:

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNTRU FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri proiect:

I. Drepturile victimelor în cadrul procesului penal

Drepturile victimelor în cadrul unui proces penal le regăsim reglementate atât în Codul de Procedură Penală cât și în cuprinsul legilor speciale, respectiv Legea 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și Legea 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea informării, sprijinirii și protecției victimelor infracțiunilor.

Printre articolele ce reglementează drepturile victimelor în Codul de Procedură Penală regăsim următoarele:

Art. 81 Cod. Proc. Pen.

- ▶ **dreptul de a fi informată cu privire la drepturile sale;**
- ▶ **dreptul de a propune administrarea de probe de către organele judiciare, de a ridica excepții și de a pune concluzii;**
- ▶ **dreptul de a formula orice alte cereri ce țin de soluționarea laturii penale a cauzei**
- ▶ **dreptul de a fi informată, într-un termen rezonabil, cu privire la stadiul urmăririi penale;**
- ▶ **dreptul de a consulta dosarul, în condițiile legii;**

Promotor proiect:

Parteneri proiect:

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

ASOCIAȚIA
TRANSCENA

- ▶ **dreptul de a fi ascultată;**
- ▶ **dreptul de a adresa întrebări inculpatului, martorilor și experților;**
- ▶ **dreptul de a beneficia în mod gratuit de un interpret** atunci când nu înțelege, nu se exprimă bine sau nu poate comunica în limba română. În cazurile urgente se pot folosi mijloace tehnice de comunicare, dacă se apreciază că acest lucru este necesar și că nu împiedică exercitarea drepturilor persoanei vătămate;
- ▶ **dreptul de a i se comunica traducerea într-o limbă** pe care o înțelege a oricărei soluții de netrimitere în judecată, atunci când nu înțelege limba română;
- ▶ **dreptul de a fi asistată de avocat sau reprezentată;**
- ▶ **dreptul de a apela la un mediator, în cazurile permise de lege;**
- ▶ **alte drepturi prevăzute de lege.**
- ▶ **Persoana care a suferit o vătămare fizică, materială sau morală printr-o faptă penală pentru care acțiunea penală se pune în mișcare din oficiu și care nu dorește să participe la procesul penal trebuie să înștiințeze despre aceasta organul judiciar, care, dacă apreciază necesar, o va putea audia în calitate de martor.**

Art. 334 Cod. Proc. Pen:

- ▶ Dreptul victimei de a **formula plângere** împotriva soluției procurorului de a renunța la urmărirea penală;

Art. 19 Cod. Proc. Pen:

- **dreptul de a solicita pretenții civile** (prejuduciul material și moral);

Art. 113 și art. 125 Cod de Proc. Pen:

Promotor proiect:

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri proiect:

- ▶ **Instituirea unor măsuri de protecție** în condițiile legii;
- ▶ Posibilitatea audierii victimei prin mijloace audio – video în condițiile legii s.a

II. Informarea victimei cu privire la punerea în libertate în orice mod a inculpatului/condamnatului sau evadarea

Persoana vătămată are dreptul de a fi informată cu privire la punerea în libertate în orice mod a inculpatului/condamnatului sau evadarea acestuia în urma formulării de către aceasta a unei cereri în acest sens pe parcursul procesului penal.

Articolele în cuprinsul cărora regăsim reglementat acest drept și procedura de urmat sunt următoarele:

▶ **Art. 111 alin.(5) din Codul de Procedura Penală:**

Persoanei vătămate i se aduce la cunoștință cu ocazia primei audieri faptul că, în cazul în care inculpatul va fi privat de libertate, respectiv condamnat la o pedeapsă privativă de libertate, poate să fie informată cu privire la punerea în libertate în orice mod sau evadarea acestuia.

▶ **Art. 4 h) din Legea 211/2004** privind unele măsuri pentru asigurarea informării, sprijinirii și protecției victimelor infracțiunilor:

Promotor proiect:

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri proiect:

h). dreptul de a fi informate, în cazul în care inculpatul va fi privat de libertate, respectiv condamnat la o pedeapsă privativă de libertate, cu privire la punerea acestuia în libertate în orice mod, conform Codului de procedură penală.

Din dispozițiile art. 53 din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, rezulta următoarele:

- ▶ **Art. 53. - (2) Administrația penitenciarului are obligația de a comunica persoanei vătămate punerea în libertate a deținutului la data executării în întregime a pedepsei, în conformitate cu dispozițiile art. 404 alin. (6) din Codul de procedură penală, la datele de contact furnizate de persoana vătămată în cursul procesului penal și transmise distinct de instanța de executare odată cu transmiterea hotărârii de condamnare și a mandatului de executare.**

În cazul în care punerea în libertate a făptuitorului are loc înainte de împlinirea termenului de executare a pedepsei sau a măsurilor preventive privative de libertate, informarea părții vătămate o realizează organul judiciar care a dispus liberarea, sau după caz, instanța de executare.

În cazul permisiunii de ieșire din penitenciar, al desfășurării activităților de către deținuții din regim deschis, care se deplasează neînsoțit în exteriorul locului de deținere, precum și în situația producerii unei evadări, informarea

Promotor proiect:

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri proiect:

**părții vătămate o realizează organul de poliție sesizat de către administrația
locului de deținere.**

(2¹) Atunci când, odată cu acordarea liberării condiționate, instanța impune condamnatului să execute obligația prevăzută la art. 101 alin. (2) lit. e din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, **informarea persoanei vătămate conform alin. (2) se va face și asupra acestei obligații, precum și a duratei sale.**

▶ Art. 404. - Cod. proc. pen.

(6) Când instanța a pronunțat pedeapsa închisorii, iar persoana vătămată **a solicitat înștiințarea cu privire la eliberarea în orice mod sau evadarea condamnatului, instanța face o mențiune în acest sens în dispozitivul hotărârii.**

▶ Art. 230 Codul de Procedura Penală - Mandatul de arestare preventivă
(5) Dacă persoana vatămata **a solicitat înștiințarea sa cu privire la eliberarea în orice mod sau evadarea persoanei arestate, judecătorul care a emis mandatul consemnează aceasta într-un proces-verbal, pe care îl predă organului de poliție.** (atasat regasiti si un model de Proces - verbal).

Promotor proiect:

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri proiect:

III. Măsurile de protecție aplicabile persoanelor vătămate în cadrul procesului penal

In privinta victimelor in cuprinsul Codului de Procedura Penala regasim reglementari specifice cu privire la modalitatea in care trebuie sa fie realizata audierea acestora si masurile de protectie ce pot fi aplicate in cursul urmarii penale sau in cursul judecatii.

Audierea persoanei vătămate:

Promotor proiect:

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri proiect:

Stabilirea existenței unor nevoi specifice de protecție

Audierea în spații amenajate în acest scop	Audierea prin intermediul sau în prezența unui psiholog sau a altui specialist în consilierea victimelor	Realizarea audierii cât și a reaudierii de către aceeași persoană
--	--	---

- **Trebuie să fie posibil;**
- **Să nu aducă atingere bunei desfășurări a procesului;**
- **Sa nu aducă atingere drepturilor și intereselor părților.**
- Audierea persoanei vătămate **de către o persoană de același sex**, la cererea acesteia, cu excepția cazului când organul judiciar apreciază că aceasta aduce atingere bunei desfășurări a procesului ori drepturilor și intereselor părților; (cazurile prevăzute la art. 111 alin.(7) Cod. Proc. Pen.)
- Obligativitatea **înregistrării audio – video a declarației persoanei vătămate minore**, cu excepția cazului în care nu este posibil, ocazie în care se va consemna într-un proces – verbal;

Promotor proiect:

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri proiect:

- **Reaudierea** persoanei vătămate se realizează numai dacă acest lucru este **strict necesar** pentru desfășurarea procesului penal; (art. 113 alin.4 Cod. Proc.Pen.)
- La audiere, persoana vătămată **poate fi însoțită**, la cererea sa, de către reprezentantul legal și de către o altă persoană desemnată de aceasta, cu excepția cazului în care organul judiciar decide motivat în sens contrar; (art. 113 alin.5. Cod. Proc. Pen.)

Masurile de protecție ce pot fi aplicate victimelor sunt acelea care pot fi aplicate martorilor cu statut de martor amenințat sau vulnerabil.

Organul de urmărire penală poate dispune măsurile de protecție în următoarele situații:

Suntem în prezența unei persoane vătămate/părți civile ce are statut de martor amenințat

Suntem în prezența unei persoane vătămate/părți civile ce are statut de martor vulnerabil

Este necesară pentru protecția vieții private sau a demnității

Statutul de martor amenințat se acorda in următoarele situații:

Exista o **suspiciune rezonabila** că:

-viața;

Promotor proiect:

Parteneri proiect:

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

- **integritatea corporală;**
- **libertatea;**
- **bunurile**
- **activitatea profesională**

martorului sau *a unui membru de familie* al acestuia sunt **puse în pericol** urmare a datelor furnizate sau a declarațiilor acestuia.

- **Protecția martorului amenințat (art.126-129Cod.proc. Cpen.):**

Măsurile de protecție ce pot fi aplicate în cursul **urmării penale** sunt următoarele:

- a) supravegherea și paza locuinței martorului sau asigurarea unei locuințe temporare;**
- b) însoțirea și asigurarea protecției martorului sau a membrilor de familie ai acestuia în cursul deplasărilor;**
- c) protecția datelor de identitate, prin acordarea unui pseudonim cu care martorul va semna declarația sa;**
- d) audierea martorului fără ca acesta să fie prezent, prin intermediul mijloacelor audio-video de transmitere, cu vocea și imaginea distorsionate, atunci când celelalte măsuri nu sunt suficiente.**

Promotor proiect:

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Măsurile de protecție ce pot fi aplicate în cursul **judecății** sunt următoarele:

- a) **supravegherea și paza locuinței martorului sau asigurarea unei locuințe temporare;**
- b) **însoțirea și asigurarea protecției martorului sau a membrilor de familie ai acestuia în cursul deplasărilor;**
- c) **nepublicitatea ședinței de judecată pe durata ascultării martorului;**
- d) **ascultarea martorului fără ca acesta să fie prezent în sala de judecată, prin intermediul mijloacelor audiovideo de transmitere, cu vocea și imaginea distorsionate, atunci când celelalte măsuri nu sunt suficiente;**
- e) **protecția datelor de identitate ale martorului și acordarea unui pseudonim sub care acesta va depune mărturie.**

! Obs: Dacă starea de pericol a apărut în cursul procedurii de cameră preliminară, judecătorul de cameră preliminară, din oficiu sau la sesizarea procurorului, dispune măsurile de protecție ce sunt aplicate în cursul judecării cu respectarea aceleiași proceduri.

Persoanele prezumate a fi vulnerabile sunt următoarele:

- Victimele copii;
- Victimele care sunt în relație de dependență de autorul infracțiunii;
- Victimele terorismului;
- Victimele criminalității organizate;
- Victimele traficului de persoane;

Promotor proiect:

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

ASOCIAȚIA
TRANSCENA

- Victimele violenței în cadrul relațiilor apropiate;
- Victimele violenței sexuale sau ale exploatării;
- Victimele infracțiunilor săvârșite din ură;
- Victimele afectate de o infracțiune din cauza prejudecăților sau din motive de discriminare care ar putea avea legătură în special cu caracteristicile lor personale;
- Victimele cu dizabilități;
- Victimele care au suferit un prejudiciu considerabil urmare a gravității infracțiunii.

Potrivit art. 130 alin (1) Cod. Proc. Pen. Poate fi considerat martor vulnerabil cel care:

- a suferit o traumă ca urmare a săvârșirii infracțiunii ori ca urmare a comportamentului ulterior al suspectului sau inculpatului și
- martorul minor;

Obs: persoanelor care sunt prezumate a fi vulnerabile li se aduce la cunoștință de către organul de urmărire penală măsurile de protecție ce pot fi luate, conținutul lor și posibilitatea de a renunța la acestea.

- **Protecția martorului vulnerabil (art. 130 Cod. Proc. Pen.)**

- În cursul **urmăririi penale** pot fi aplicate următoarele măsuri de protecție:

Promotor proiect:

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNTRU FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri proiect:

b) însoțirea și asigurarea protecției martorului sau a membrilor de familie ai acestuia în cursul deplasărilor;

d) audierea martorului fără ca acesta să fie prezent, prin intermediul mijloacelor audiovideo de transmitere, cu vocea și imaginea distorsionate, atunci când celelalte măsuri nu sunt suficiente.

- În cursul judecății pot fi aplicate următoarele măsuri de protecție:

b) însoțirea și asigurarea protecției martorului sau a membrilor de familie ai acestuia în cursul deplasărilor;

c) nepublicitatea ședinței de judecată pe durata ascultării martorului;

d) ascultarea martorului fără ca acesta să fie prezent în sala de judecată, prin intermediul mijloacelor audiovideo de transmitere, cu vocea și imaginea distorsionate, atunci când celelalte măsuri nu sunt suficiente;

e) protecția datelor de identitate ale martorului și acordarea unui pseudonim sub care acesta va depune mărturie.

IV. Drepturile victimelor infracțiunilor prevăzute de Legea 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea informării, sprijinirii și protecției victimelor infracțiunilor

Legea 211/2004 reglementează măsurile de informare, de sprijin și de protecție acordate victimelor infracțiunilor.

Promotor proiect:

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri proiect:

Potrivit Legii 211/2004:

- **victimă a infracțiunilor** = **persoana fizică** care a suferit un prejudiciu, de orice natură, inclusiv o vătămare a integrității sale fizice, mintale sau emoționale sau un prejudiciu economic, cauzate în mod direct de o infracțiune, precum și **membrii familiei** unei persoane decedate ca urmare a unei infracțiuni și care au suferit prejudicii în urma decesului persoanei respective; (art. 3 ind. 4 lit.a))
- **membru de familie** = soțul/soția, persoana care conviețuiește cu victima, și care se gospodărește împreună cu aceasta de o manieră stabilă și continuă, rudele în linie directă, până la gradul II inclusiv, frații și surorile, precum și persoanele aflate în întreținerea victimei; (art. 3 ind. 4 lit. b.)

➤ **Orice persoana victimă a unei infracțiuni are dreptul:**

- de a fi recunoscută ca atare din momentul identificării;
- de a fi tratată cu respect, profesionalism;
- de a beneficia de protecție și sprijin individualizate;
- de a obține compensații financiare;
- de a i se restabili drepturile;

Obs: Victima are dreptul de a fi însoțită de către o persoană aleasă de ea la primul contact cu autoritățile

Promotor proiect:

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri proiect:

Obs: Măsurile de **informare, sprijin, protecție și evaluare**, acordate în condițiile legii 211/2004 NU sunt condiționate de introducerea unei plângeri în fața organelor de urmărire penală.

➤ **Organele judiciare au obligația de a încunoștința victimele infracțiunilor cu privire la:**

- tipul de sprijin pe care victimele îl pot primi și din partea cui, asistența medicală, orice tip de asistență specializată;
- organul de urmărire penală la care pot face plângere;
- dreptul la asistență juridică și instituția unde se pot adresa pentru exercitarea acestui drept;
- condițiile și procedura pentru acordarea asistenței juridice gratuite;
- drepturile procesuale ale persoanei vătămate și ale părții civile;
- condițiile și procedura pentru a beneficia de dispozițiile art. 113 din Codul de procedură penală, precum și de dispozițiile Legii nr. 682/2002 privind protecția martorilor, cu modificările ulterioare;
- condițiile și procedura pentru acordarea compensațiilor financiare de către stat;
- dreptul de a fi informate, în cazul în care inculpatul va fi privat de libertate, respectiv condamnat la o pedeapsă privativă de libertate, cu privire la punerea acestuia în libertate în orice mod, conform Codului de procedură penală.
- dreptul de a apela la un mediator în cazurile permise de lege;

Promotor proiect:

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri proiect:

- autoritatea judiciară la care se vor putea adresa pe viitor pentru obținerea de informații privind stadiul cauzei, precum și datele de contact ale acesteia, dacă victima înțelege să depună o plângere;
- în cazul în care victima își are reședința sau locuința permanentă pe teritoriul unui alt stat membru UE, informații privind posibilitatea de depunere a plângerii penale sau a cererii de acordare a compensației financiare din partea statului pe teritoriul statului respectiv, precum și faptul că există posibilitatea, conform legislației privind cooperarea judiciară internațională, ca aceasta să fie audiată de autoritățile judiciare române fără a fi prezentă pe teritoriul României;

V. Asistența juridică a persoanelor vătămate și asistența juridică gratuită

Asistența juridică a persoanelor vătămate

Potrivit dispozițiilor Codului de Procedura Penală dreptul de a fi asistată de avocat sau reprezentată este reglementat de art. 81 Cod. Proc. Pen.

Asistența juridică este obligatorie când persoana vătămată sau partea civilă este o persoană lipsită de capacitate de exercițiu ori cu capacitate de exercițiu restrânsă;

Când organul judiciar apreciază că din anumite motive persoana vătămată, partea civilă sau partea responsabilă civilmente nu și-ar putea face singură apărarea,

Promotor proiect:

Parteneri proiect:

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

dispune luarea măsurilor pentru desemnarea unui avocat din oficiu. (art. 93 alin.4 si 5 din Cod. Proc. Pen.)

Asistența gratuită a victimelor infracțiunilor acordată potrivit legii nr. 211/2004

Se acordă dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege:

- ▶ **fiecărei victime pe tot parcursul procesului**, în limita unei sume echivalente cu două salarii de bază minime brute pe țară, stabilite pentru anul în care victima a formulat cererea de asistență juridică gratuită.
Fondurile necesare pentru acordarea asistenței juridice gratuite se asigură din bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Justiției.
- în cazul în care victima nu și-a ales un apărător, încheierea prin care s-a admis cererea de asistență juridică gratuită trebuie să cuprindă și desemnarea unui **apărător din oficiu** potrivit Legii nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și Statutului profesiei de avocat;
- Dispozițiile legale ce reglementează asistența juridică gratuită se aplică în mod corespunzător și pentru **acordarea sumei necesare punerii în executare a hotărârii judecătorești** prin care au fost acordate despăgubiri civile victimei infracțiunii

Promotor proiect:

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri proiect:

Condițiile acordării asistenței juridice gratuite:

► Categoriile de persoane: (art. 14 din lege)

a). persoanele asupra cărora a fost săvârșită o tentativă la infracțiunile de omor, omor calificat, prevăzute la art. 188 și 189 din Codul penal, o infracțiune de vătămare corporală, prevăzută la art. 194 din Codul penal, o infracțiune intenționată care a avut ca urmare vătămarea corporală a victimei, o infracțiune de viol, agresiune sexuală, act sexual cu un minor, coruperea sexuală a minorilor, prevăzute la art. 218-221 din Codul penal;

b). soțul, copiii și persoanele aflate în întreținerea persoanelor decedate prin săvârșirea infracțiunilor de omor, omor calificat, prevăzute la art. 188 și 189 din Codul penal, precum și a infracțiunilor intenționate care au avut ca urmare moartea persoanei.

➤ Asistența juridică gratuită se acordă victimelor menționate mai sus dacă infracțiunea a fost săvârșită pe teritoriul României sau, în cazul în care infracțiunea a fost săvârșită în afara teritoriului României, dacă victima este cetățean român sau străin care locuiește legal în România și procesul penal se desfășoară în România.

Promotor proiect:

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri proiect:

- ▶ **venitul lunar pe membru de familie al victimei este cel mult egal cu salariul de bază minim brut pe țară stabilit pentru anul în care victima a formulat cererea de asistență juridică gratuită;**
- ▶ **numai dacă victima a sesizat organele de urmărire penală sau instanța de judecată în termen de 60 de zile de la data săvârșirii infracțiunii. (art. 16 din lege)**
- În cazul victimelor prevăzute la art. 14 alin. (1) lit. b), termenul de 60 de zile se calculează de la data la care victima a luat cunoștință de săvârșirea infracțiunii;
- Dacă victima s-a aflat în imposibilitatea, fizică sau psihică, de a sesiza organele de urmărire penală, termenul de 60 de zile se calculează de la data la care a încetat starea de imposibilitate;

Victimele care nu au împlinit vârsta de 18 ani și cele puse sub interdicție nu au obligația de a sesiza organele de urmărire penală sau instanța de judecată cu privire la săvârșirea infracțiunii. Reprezentantul legal al minorului sau al persoanei puse sub interdicție poate sesiza organele de urmărire penală cu privire la săvârșirea infracțiunii.

Procedura de soluționare a cererii

- ▶ cererea se depune la tribunalul în a cărei circumscripție domiciliază victima;

Promotor proiect:

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri proiect:

- ▶ se soluționează de doi judecători din cadrul Comisiei pentru acordarea de compensații financiare victimelor unor infracțiuni, prin încheiere, în termen de 15 zile de la data depunerii;
- ▶ Cererea trebuie să cuprindă:
  - numele, prenumele, cetățenia, data și locul nașterii, domiciliul sau reședința victimei;
  - data, locul și circumstanțele săvârșirii infracțiunii;
  - data sesizării și organul de urmărire penală sau instanța de judecată (dacă este cazul);
  - calitatea pe care o are;
  - venitul lunar pe membru de familie al victimei;
  - numele, prenumele și forma de exercitare a profesiei de avocat de către apărătorul ales sau mențiunea că victima nu și-a ales un apărător.
- ▶ se anexează, în copie, documentele justificative pentru datele înscrise în cerere și orice alte documente utile;
- ▶ Cererea poate fi formulată și de reprezentantul legal al minorului sau al persoanei puse sub interdicție; organizațiile neguvernamentale care își desfășoară activitatea în domeniul protecției victimelor dacă cererea este semnată de victimă și cuprinde datele și actele atasate conform legii;

Promotor proiect:

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri proiect:

- ▶ Cererea pentru acordarea asistenței juridice gratuite și cererea pentru acordarea sumei necesare punerii în executare a hotărârii judecătorești prin care au fost acordate despăgubiri civile victimei infracțiunii sunt scutite de taxa de timbru.
- ▶ Cererea se soluționează în cameră de consiliu cu citarea părților;
- ▶ încheierea prin care s-a respins cererea pentru acordarea asistenței juridice gratuite este supusă reexaminării de către tribunalul în cadrul căruia funcționează Comisia pentru acordarea de compensații financiare victimelor infracțiunilor, la cererea victimei, în termen de 15 zile de la comunicare;
- ▶ Reexaminarea se soluționează în complet format din doi judecători;

VI. Compensația financiară

Categorii de prejudicii și cui se acordă:

- **Cheltuielile de spitalizare și alte categorii de cheltuieli medicale** suportate de victimă;
- **prejudiciile materiale rezultate din distrugerea, degradarea sau aducerea în stare de neîntrebuințare a bunurilor victimei ori din deposedarea acesteia prin săvârșirea infracțiunii;**
(10 salarii minime brute pe țară stabilite în anul în care s-a formulat cererea)
- **câștigurile de care victima este lipsită de pe urma săvârșirii infracțiunii;**

Promotor proiect:

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri proiect:

Se acordă în condițiile legii Persoanelor asupra cărora a fost săvârșită o tentativă la infracțiunile de omor și omor calificat, prevăzute la art. 188 și 189 din Codul penal, o infracțiune de vătămare corporală, prevăzută la art. 194 din Codul penal, o infracțiune intenționată care a avut ca urmare vătămarea corporală a victimei, o infracțiune de viol, act sexual cu un minor și agresiune sexuală, prevăzute la art. 218-220 din Codul penal, o infracțiune de trafic de persoane și trafic de minori, prevăzute la art. 210 și 211 din Codul penal, o infracțiune de terorism, precum și orice altă infracțiune intenționată comisă cu violență;

- **Cheltuieli de înmormântare;**
- **Întreținerea de care victima este lipsită de pe urma săvârșirii infracțiunii;**

Beneficiază în condițiile legii soțul, copiii și persoanele aflate în întreținerea persoanelor decedate prin săvârșirea infracțiunilor prevăzute la art. 21 alin. (1) din lege.

Sumele platite de făptuitor și cele de la societatea de asigurare se scad din quantumul compensației financiare.

Obs: derogare prin Legea 318/2015 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate și pentru modificarea și completarea unor acte normative

CAPITOLUL V¹ Mecanismul național de susținere a prevenirii criminalității

Art. 37¹⁴ . - (1) Victimele infracțiunilor prevăzute la art. 21 din Legea nr. 211/2004, cu modificările și completările ulterioare, pot solicita, prin derogare de la dispozițiile art. 27 alin. (1) din aceeași lege, compensații

Promotor proiect:

Parteneri proiect:

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNTRU FEMEI ȘI BĂRBAȚI

financiare pentru prejudiciile morale suferite prin săvârșirea infracțiunii.

(2) Victimele infracțiunilor prevăzute la art. 21 din Legea nr. 211/2004, cu modificările și completările ulterioare, **pot solicita, prin derogare de la limita prevăzută la art. 27 alin. (2) din aceeași lege**, compensații financiare pentru prejudiciile materiale rezultate din distrugerea, degradarea sau aducerea în stare de neîntrebuințare a bunurilor victimei ori din deposedarea acestora prin săvârșirea infracțiunii

Se acordă dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege:

- **victima să facă parte din categoriile prevăzute de lege;**

- **dacă infracțiunea a fost săvârșită pe teritoriul României și victima este:**
  - cetățean român;
  - cetățean străin ori apatrid care locuiește legal în România;
  - cetățean al unui stat membru al Uniunii Europene, aflat legal pe teritoriul României la data comiterii infracțiunii; sau
  - cetățean străin sau apatrid cu reședința pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene, aflat legal pe teritoriul României la data comiterii infracțiunii.

Promotor proiect:

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNTRU FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri proiect:

- compensația financiară se acordă în baza convențiilor internaționale la care România este parte.
- **dacă aceasta a sesizat organele de urmărire penală în termen de 60 de zile de la data săvârșirii infracțiunii;**
  - pentru soțul, copiii și persoanele aflate în întreținerea persoanelor decedate, termenul de 60 de zile se calculează de la data la care victima a luat cunoștință de săvârșirea infracțiunii;
  - **dacă** victima s-a aflat în imposibilitatea, fizică sau psihică, de a sesiza organele de urmărire penală, termenul de 60 de zile se calculează de la data la care a încetat starea de imposibilitate;
  - Victimele care nu au împlinit vârsta de 18 ani și cele puse sub interdicție nu au obligația de a sesiza organele de urmărire penală cu privire la săvârșirea infracțiunii. Reprezentantul legal al minorului sau al persoanei puse sub interdicție poate sesiza organele de urmărire penală cu privire la săvârșirea infracțiunii. (art. 23 din Lege)
- **În cazul faptuitorului cunoscut (art. 24):**
  - Trebuie ca victima sa fi formulat cererea de compensație financiară în **termen de un an**, după caz:
    1. de la data rămânerii definitive a hotărârii prin care instanța penală a pronunțat condamnarea sau achitarea în cazurile prevăzute la art. 16 alin. (1) lit. b) -d) din Codul de procedură penală și a acordat despăgubiri civile

Promotor proiect:

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri proiect:

- ori încetarea procesului penal în cazurile prevăzute la art. 16 alin. (1) lit. f) și h) din Codul de procedură penală;
2. de la data la care procurorul a dispus clasarea, în cazurile prevăzute la art. 16 alin. (1) lit. b), c), d), f) și h) din Codul de procedură penală;
- Victima să se fi constituit parte civilă în cadrul procesului penal, cu excepția cazului în care s-a dispus clasarea potrivit dispozițiilor art. 315 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală;
  - făptuitorul este insolubil sau dispărut;
  - victima nu a obținut repararea integrală a prejudiciului suferit de la o societate de asigurare.

Dacă victima s-a aflat în imposibilitate de a formula cererea de compensație financiară, termenul de un an se calculează de la data la care a încetat starea de imposibilitate.

În cazul în care instanța a dispus disjungerea acțiunii civile de acțiunea penală, termenul curge de la data rămânerii definitive a hotărârii prin care a fost admisă acțiunea civilă.

Victimele care nu au împlinit vârsta de 18 ani și cele puse sub interdicție nu au obligația prevăzută la art. 24 alin. (1) lit. b).

- **În cazul în care făptuitorul este necunoscut**, victima poate formula cererea de compensație financiară în termen **de 3 ani** de la data săvârșirii infracțiunii,

Promotor proiect:

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNTRU FEMEII ȘI BĂRBAȚI

Parteneri proiect:

dacă victima nu a obținut repararea integrală a prejudiciului suferit de la o societate de asigurare.

Cazurile în care nu se acordă compensația financiară (art. 22)

- ▶ se stabilește că fapta nu există sau nu este prevăzută de legea penală ori că fapta a fost săvârșită în stare de legitimă apărare împotriva atacului victimei în condițiile art. 44 din Codul penal;
- ▶ victima este condamnată definitiv pentru participarea la un grup infracțional organizat;
- ▶ victima este condamnată definitiv pentru una dintre infracțiunile prevăzute în prezenta lege;
- ▶ instanța reține în favoarea făptuitorului circumstanța atenuantă a depășirii limitelor legitimei apărări împotriva atacului victimei, prevăzută la art. 73 lit. a) din Codul penal, sau circumstanța atenuantă a provocării prevăzută la art. 73 lit. b) din Codul penal.

Victima care a beneficiat de compensație financiară sau de un avans din compensația financiară este obligată la restituirea sumelor dacă se stabilește existența unuia dintre cazurile în care nu se acordă compensație financiară.

Procedura de soluționare a cererii

Promotor proiect:

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri proiect:

- ▶ Cererea de compensație financiară se depune la tribunalul în a cărui circumscripție domiciliază victima;
- ▶ se soluționează de doi judecători din cadrul Comisiei pentru acordarea de compensații financiare victimelor infracțiunilor;
- ▶ Cererea de compensație financiară trebuie să cuprindă:
  - numele, prenumele, cetățenia, data și locul nașterii, domiciliul sau reședința victimei;
  - data, locul și împrejurările săvârșirii infracțiunii care a cauzat prejudiciul;
  - categoriile de prejudicii suferite prin săvârșirea infracțiunii;
  - organul de urmărire penală sau instanța de judecată și data sesizării acestora;
  - numărul și data hotărârii judecătorești sau a actului organului de urmărire penală;
  - calitatea de soț, copil sau persoană aflată în întreținerea persoanei decedate;
  - antecedentele penale;
  - sumele plătite cu titlu de despăgubiri de către făptuitor sau indemnizația obținută de victimă de la o societate de asigurare pentru prejudiciile cauzate prin săvârșirea infracțiunii;
  - cuantumul compensației financiare solicitate.
- ▶ se anexează, în copie, documentele justificative pentru datele înscrise în cerere și orice alte documente deținute de victimă, utile pentru soluționarea cererii;

Promotor proiect:

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri proiect:

- ▶ Cererea poate fi formulată de către reprezentantul legal al minorului sau al persoanei puse sub interdicție; organizațiile neguvernamentale care își desfășoară activitatea în domeniul protecției victimelor, dacă sunt semnate de victimă, cuprind datele prevăzute de lege și sunt anexate documentele corespunzătoare.
- ▶ În cazul în care avansul este solicitat printr-o cerere separată, în cerere se menționează și stadiul procedurii judiciare;
- ▶ cererea privind acordarea unui avans din aceasta sunt scutite de taxa de timbru;
- ▶ Se soluționează în camera de consiliu, cu citarea victimei;
- ▶ Participarea procurorului este obligatorie;
- ▶ Hotărârea poate fi atacată cu contestație la curtea de apel, în termen de 15 zile de la comunicare;
- ▶ Plata se asigură de compartimentele financiare ale tribunalelor, în termen de 15 zile de la data rămânerii definitive a hotărârii prin care a fost acordată compensația financiară sau un avans din aceasta;

Promotor proiect:

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri proiect:

- ▶ Statul, prin Ministerul Justiției, se subrogă în drepturile victimei care a beneficiat de compensație financiară sau de un avans din aceasta pentru recuperarea sumelor plătite victimei.

Avansul din compensația financiară (art.30)

- ▶ în limita unei sume echivalente cu 10 salarii de bază minime brute pe țară stabilite pentru anul în care victima a solicitat avansul;
- ▶ se poate solicita prin cererea de compensație financiară sau printr-o cerere separată;
- ▶ Cererea poate fi formulată oricând după sesizarea organelor de urmărire penală sau a instanței de judecată, și cel mai târziu în termen de 30 de zile de la data depunerii cererii de compensație.
- ▶ se acordă dacă victima se află într-o situație financiară precară;
- ▶ Cererea se soluționează în termen de 30 de zile de la data solicitării, de doi judecători din cadrul Comisiei pentru acordarea de compensații financiare victimelor infracțiunilor;
- ▶ În cazul respingerii cererii de compensație financiară, victima este obligată la restituirea avansului, cu excepția cazului în care cererea de compensație financiară a fost respinsă numai pentru motivul că făptuitorul nu este insolvabil sau dispărut.

Promotor proiect:

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri proiect:

- ▶ Victima care a beneficiat de un avans din compensația financiară este obligată la restituirea acestuia dacă nu a depus cererea pentru compensație financiară în termenele prevăzute de lege (după caz, la art. 24, 25 sau 26).

Bucuresti,

Ianuarie 2023

Promotor proiect:

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri proiect:

